

Výstava s názvem „Příběh kapky“ představuje osobnost J. Heyrovského a objev polarografie

KVĚTOSLAVA STEJSKALOVÁ, MICHAEL HEYROVSKÝ, ROBERT KALVODA

Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i., Dolejškova 2155/3, Praha 8, 182 23

...aneb jak vědci-chemici mohou vytvořit výstavu coby prostředek pro vzdělávání mladých zájemců o přírodní vědy a popularizovat tak vědu a výzkum široké veřejnosti...

Putovní výstava s názvem Příběh kapky (plakát výstavy pro r.2009- obrázek 1) si klade za cíl připomenout a přiblížit návštěvníkům osobnost Jaroslava Heyrovského (20.12.1890-27.3.1967) nejen jako vědce, ale i jako člověka.

Expozice je uspořádána z dokumentů, které byly po dlouhá léta uloženy v archivu Ústavu fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, řada informací byla čerpána z knih o Jaroslavu Heyrovském, které napsal jeho žák Jiří Koryta a z vyprávění dalších žáků či spolupracovníků J. Heyrovského. Vystavena je desítka různých polarografů z let 1924 až po 90. léta, fotografie a písemné dokumenty, knihy, publikace a filmový materiál. Pro výběr exponátů tým prohlédl téměř 10 kg písemných materiálů, 200 fotografií, 150 diapositivů a 6 km celulozových filmů z 50. a 60. let, „oprášil“ desítku polarografů. První přípravy začaly již počátkem roku 2008 a výstava měla svou komorní předpremiéru v listopadu 2008 v rámci Týdne vědy a techniky organizované AV ČR v prostorách budovy na Národní třídě (obrázek 2 a 3). U návštěvníků vzbudila značný zájem, a tak se autorský tým (obrázek 4 a 5) rozhodl expozici rozšířit a její uspořádání v roce 2009 a 2010 dotáhnout dále, tj. nabídnout ji v rozpracovanější podobě veřejnosti na několika místech České republiky.

Expozice má tři části, první část je tvořena dvěma šesticemi velkoformátových plakátů (ukázka A0 plakátů – viz obrázek 6 a 7), které přibližují návštěvníkovi život a vědeckou práci Jaroslava Heyrovského. Rodinou Heyrovských byly k pořízení kopií či vystavení mezi exponáty zapůjčeny fotografie z rodinného alba (viz obrázky 9, 10 a 11), Archivem AVČR potom bronzová kopie Nobelovy medaile a diplom J. Heyrovského (viz obr. 8).

Druhou část expozice tvoří přístroje, vývojová řada 10 polarografů (např. obr. 12, 13 a 14), skleněné polarografické nádoby (obr. 14), diapositivy, se kterými polarografisté přednášeli, ukázky knih a publikací o polarografii v různých světových jazycích (obr. 15).

Filmy z 50. a 60. let dokumentující výzkum v polarografii jsou promítány jako nekonečná smyčka v třetí části expozice. Výstava je doplněna doprovodným programem popularizačních přednášek nejen o Jaroslavu Heyrovském a jeho výzkumu v oboru polarografie, ale i o současné vědě a výzkumu v oboru fyzikální chemie, kterou se ÚFCH JH zabývá dnes. V roce 2009-2011 bude předneseno celkem již 24 hodinových přednášek s titulem „Jaroslav Heyrovský - profil Nobelisty“, které navštívilo 1465 převážně středoškolských studentů (obr. 16).

Výstava byla v období IX/2009 – I/2011 úspěšně instalována šestkrát (na celkem 7 měsících) a to v Pardubicích (FCHT Univerzity Pardubice - obr. 17), Brně (Hvězdárna a planetárium M. Koperníka - obr. 18), 3x v Praze (Karolinum UK - obr. 19, MFF UK), ÚMČ v Praze 8) a v Olomouci (PřF Univerzity Palackého - obr. 20). Celkem ji navštívilo již okolo 6300 návštěvníků. Ani dále v roce 2011 nebude výstava zahálet – již máme rezervaci na měsíce V-VI do Ostravy a VII-IX od Muzea Vysočiny Jihlava. „Rušný život“ výstavy včetně monitoringu mediálních výstupů přináší pravidelně aktualizované webové stránky s adresou <http://www.jh-inst.cas.cz/heyrovsky> (obrázek 21 - ukázka záhlaví webových stránek výstavy).

Organizátorem výstavy je Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v.v.i. Na jejím uspořádání se spolupodílí již 15 partnerů, kteří výstavu podpořili finančně, mediálně nebo zapůjčili své přístroje.

Výstava vznikla za podpory projektu Tři nástroje (r.č. 2E08038) v soutěži NPV II - lidské zdroje poskytovatele MŠMT ČR.